

Dossier d'activitats

**Recomanada a
partir de 3 anys**

**Recomanada per
P3, P4 i P5**

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat

EL DIARI DE LA FLORENTINA

Índex

Sinopsi i fitxa tècnica

1

Què treballem?

Educació emocional

Estructura narrativa per episodis

Perspectiva de gènere

2

Abans de veure la pel·lícula

5

Després de veure la pel·lícula

7

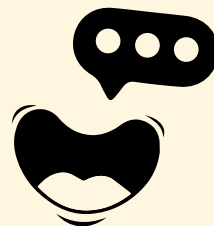
Glossari

10

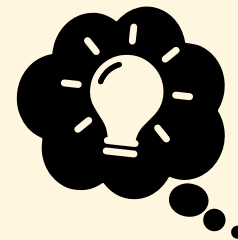
Què hem après?

11

Les activitats que proposa aquest dossier són:

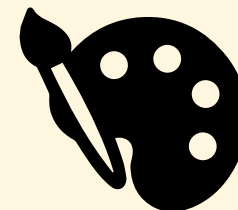
per debatre en grup

per reflexionar

per a fer recerca i investigació

per desenvolupar la creativitat artística

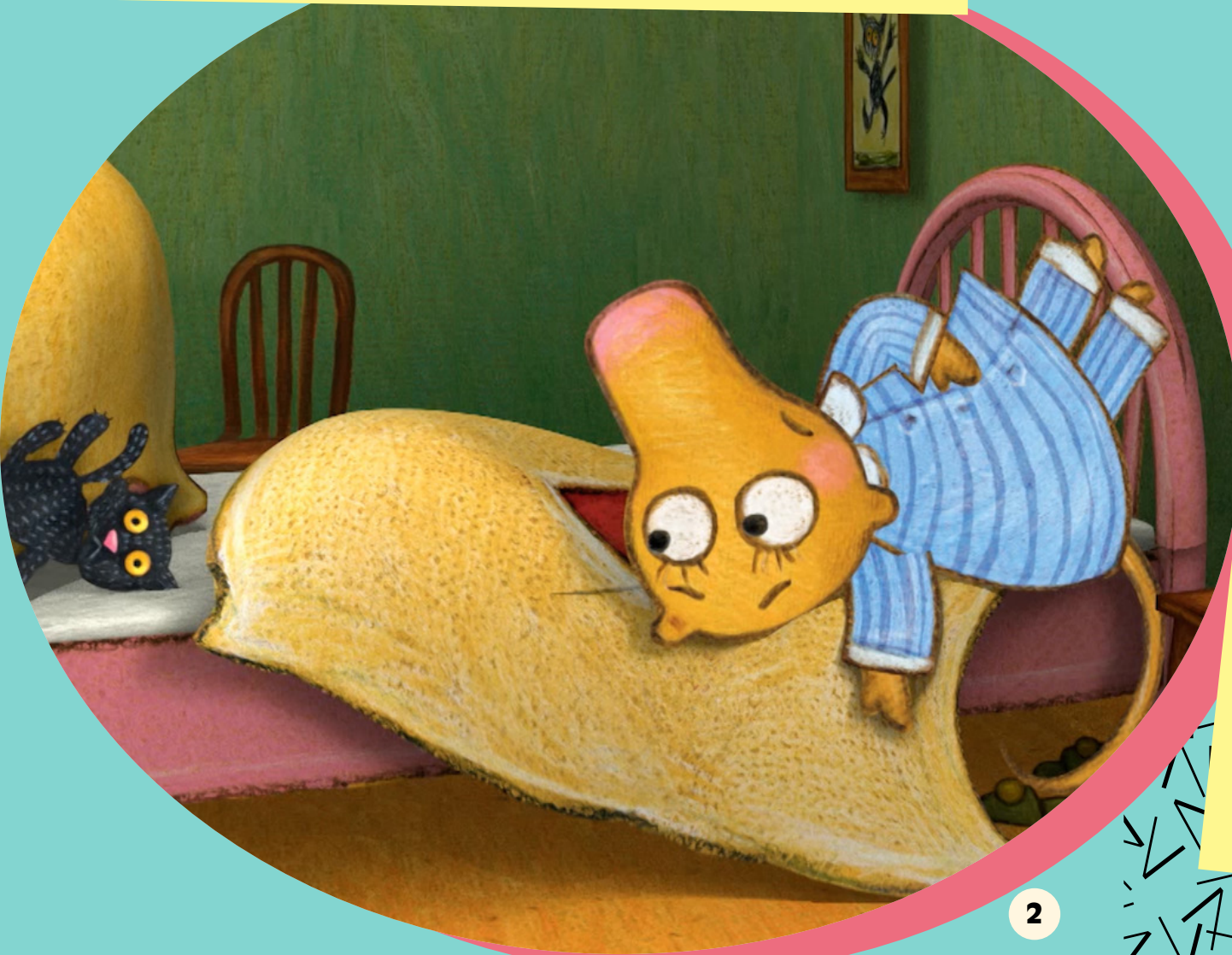
Sinopsi

La Florentina és una musaranya (no se l'ha de confondre amb un ratolí!). Amb la seva família ha anat a viure a un poblet del bosc on al principi se sentirà una mica sola, però aviat es farà amiga d'unes nenes degús: Celestina, Albertina i Miquelina. Ella, que encara és molt petita, observa el món que la volta amb el candor i la sorpresa d'un infant. Descobreix les coses a la vegada que n'aprèn el nom i escolta i comprova les explicacions dels grans amb la mica de sospita de qui vol pensar per si mateixa. Encuriosida, explora l'entorn a la vegada que s'adona de qui és, i de com profunds són, també, els sentiments: l'admiració, la felicitat, la por, juntament amb la decepció, la culpabilitat, la responsabilitat, la gelosia i, finalment, l'alegria de ser germana gran.

Direcció: Janusz Martyn, Anna Wroblewska-Dzwoniarek, Dorota Ciesla.
País: Polònia | **Any:** 2014 | **Durada:** 70 minuts

Què treballem?

Educació emocional: la timidesa, la responsabilitat i la gelosia

La Florentina és una cria de musaranya, un personatge innocent i curiós amb qui els infants que vegin la pel·lícula poden establir afinitats de seguida. La pel·lícula remet a les faules, històries protagonitzades per animals amb comportaments molt humans, de manera que tret de detalls específics del personatge (que li agradin les mosques de xocolata o que tingui un físic propi de l'animaló), és senzill pensar en la Florentina com “una nena més”. D'aquí que les emocions que viu siguin fàcilment identificables i adequades de treballar en les edats dels i les espectadores: la timidesa que enfronta després de la mudança i la por de no encaixar en un lloc nou, o la gelosia i la responsabilitat que sent quan esdevé germana gran.

La vivència del canvi, acompanyat sempre d'un aprenentatge, ens permet enfocar *El diari de la Florentina* no només com un recull d'aventures d'un mamífer simpàtic i entranyable, sinó com un camí que implica el **procés de creixement**, que també inclou el contacte amb emocions i sentiments com la compassió, el respecte, l'alegria, la confiança, la ràbia o la tendresa.

Sabies que...?

La pel·lícula aprofita l'estructura narrativa per episodis en part també perquè està basada en unes historietes infantils publicades a la revista polonesa Miś, l'any 2008. La història de la Florentina es va editar en dos llibres titulats Florentina, el diari d'una musaranya i Cartes de Florentina a Josefina. Els llibres van ser un èxit comercial i van ser premiats en dues ocasions, amb un reconeixement per la candidesa i el sentit de l'humor en la prosa per a nens i nenes d'aquestes edats. La il·lustradora, Jona Jung, ha format part del desenvolupament de la versió cinematogràfica, l'equip de direcció de la qual ha tingut l'ocasió de debutar amb aquest projecte.

Estructura narrativa per episodis

Al començament de la pel·lícula la Florentina ens explica que fa poc que llegeix i escriu i, per a practicar, els seus pares li han regalat un quadern on ha d'apuntar-hi coses, que titula **El diari de la Florentina**. La pel·lícula **beu així de l'estructura narrativa del diari del personatge**, organitzat per **capítols o episodis d'aventures** de la musaranya que funcionen de manera autònoma, tot i tenir referències a moments temporals ja ocorreguts. Amb un inici, un desenvolupament i un desenllaç, cada episodi presenta un final prou tancat per incloure, almenys, un aprenentatge. Cadascun posa el centre d'interès en petites aventures que, sumades, són una **compilació de moments vitals essencials en el desenvolupament de l'infant**, amb el viatge emocional que això implica: les primeres amistats, el descobriment del món, el canvi, els somnis, el joc, la imaginació, esdevenir germana gran, els desitjos propis i aliens, forjar una personalitat pròpia, etc.

Perspectiva de gènere: jocs lliures d'estereotips

A El diari de la Florentina la perspectiva de gènere és transversal, també amb la voluntat normalitzadora de certes actituds, que no haurien de veure's constretes en funció de si ets nen o nena o home o dona. Tal com la Florentina, tothom hauria de poder dedicar-se a qualsevol activitat, independentment del seu gènere. És per això que aquest personatge, tot i que li encanta el color rosa i s'apunta a ballet, gaudeix amb la boxa i vol esdevenir campiona juvenil; o bé s'ajunta amb les amigues per fer-se exploradores i buscar tresors; o que el seu pare es dedica a les tasques domèstiques (planxar, cuinar, comprar, etc.) i a la criança dels infants amb la normalitat de qui comparteix aquesta responsabilitat dins d'una llar. La visibilitat d'aquestes realitats defensa models familiars on el pes del treball reproductiu no recau en les mares, de manera que configuren un imaginari més divers; així mateix, es pot extreure una reflexió sobre la llibertat de poder trencar amb les limitants normes de gènere, ja sigui a casa, al temps de lleure, amb les ambicions o la vida laboral, des de la infància i fins a l'edat adulta.

Abans de veure la pel·lícula...

10 minuts

Però, què és una musaranya?

Sabem que la protagonista de la pel·lícula que mirarem és una musaranya i no un ratolí, però en coneixem exactament les diferències? Potser ens pot sorprendre que, tot i que són similars, les musaranyes estan emparentades amb els talps i estudis recents les identifiquen també amb els eriçons. Sabeu distingir aquests quatre animals entre ells? Mengen el mateix? Quins hàbits tenen? On els podem trobar uns i altres?

Proposta de projecció de quatre imatges diferents extretes d'internet, una d'un ratolí, una d'una musaranya, una d'un talp i una d'un eriçó. El grup pot comentar com és cada animal per intentar trobar-ne les característiques específiques que el distingeixen dels altres. Després del visionat, es pot recuperar el que sabíem de les musaranyes i contrastar-ho amb la ficció.

5 minuts

Animals protagonistes

El diari de la Florentina ens parla des de la perspectiva d'una família de musaranyes, però també apareixen altres animals, com les degús.

- Quines altres pel·lícules o dibuixos animats heu vist protagonitzats per animals? Quins eren aquests animals? Hi ha alguna musaranya? Parlen? Quines altres accions "humanes" fan?
- Preferiu els dibuixos animats on hi ha persones, o animals? Argumentar-ho.

10 minuts

Pensar en les musaranyes

Sovint s'utilitza la frase popular "pensar en les musaranyes" com a manera de referir-se a algú que està absort en els seus pensaments i s'entreté amb coses de poca importància o poc valor. L'origen d'aquesta frase, que també existeix en castellà, sembla que remet precisament al mode de vida d'aquests animals. Es considera que no tenen una activitat útil o important, i per això la seva presència als entorns agrícoles es considera intranscendent. Altres maneres d'entendre la frase poden ser: estar distret/a, despistat/a, tenir el cap als núvols...

- ▶ Havíeu sentit mai aquesta frase? Coneixeu algú a qui li podríeu dir que sempre està pensant en les musaranyes?
- ▶ Coneixeu alguna altra frase feta o expressió comú amb algun altre animal? Algunes idees: ser esquerp com un gat, tenir memòria d'elefant, llàgrimes de cocodril, quina mosca t'ha picat... Intentar esbrinar-ne el significat.

Sabies que...?

Les musaranyes són els únics mamífers terrestres que, igual que els ratpenats, disposen d'ecolocalització. Això vol dir que emeten sorolls per captar l'eco i fer-se a la idea de l'espai que les rodeja. S'ha contemplat en algunes espècies d'aquest animal, i potser és degut al fet que no tenen massa bona vista, tot i que l'olfacte i l'oïda són molt acurats.

Després de veure la pel·lícula...

15 minuts

Situem-nos

Fer una descripció del personatge protagonista a partir de les preguntes següents: Com és la Florentina? Descriure-la amb la màxima riquesa d'adjectius possible: de la Florentina se'n pot dir que és espavilada, curiosa, amb un món interior propi i amb personalitat, eixerida, juganera, creativa i sensible. També podem descriure-la físicament: és peluda, marró, menuda, amb un morro gran, sempre vestida de rosa.

S'ha mudat fa poc a una casa nova, com ho viu? Què li amoïna? Què procura la seva mare? Com la tracten les degús? A partir d'aquestes preguntes, parlar de com es pot sentir algú que arriba nou a un lloc (a un barri, a un país, a una escola, a una activitat extraescolar, etc.), i què es pot fer per acollir bé a aquesta persona.

La llum i l'ombra

30 minuts

Un dels descobriments de la Florentina dels primers episodis és l'ombra, la imatge fosca que presenta un cos opac sobre una superfície al ser interceptat per rajos de llum.

Jugarem amb l'ombra. Dividir l'alumnat en parelles. A cadascuna, repartir-li un fragment prou gran de paper d'embalar o similar, perquè s'ajudin a resseguir les seves ombres. Si ho proven de fer amb la llum apagada i les persianes baixades, què passa? I a mitja llum? I si posem diferents objectes, com una pilota o un estoig, sota el paper d'embalar? Es tracta de reflexionar sobre el fenomen de l'ombra a partir de la projecció d'imatges, pel qual només es necessita un feix lumínic i una superfície llisa.

Sabies que...?

Els fons de la pel·lícula, és a dir, els paisatges, estan fets amb pintures acríliques o pastels mentre que els dibuixos dels personatges estan fets a llapis amb traços simples i pintats amb colors plans, sobretot la indumentària i els rostres. El contrast entre diferents tècniques recorda a l'efecte artístic del collage.

30 minuts

El tutú rosa

El somni infantil de la mare de la Florentina era ser ballarina i tenir unes sabatilles de color de rosa, i el de la venedora de roba de ball, portar un vestit amb tot de llaços; és per això que li compren un tutú a la Florentina.

- Creieu que el seu somni és el mateix que el de la seva mare? Quin és doncs el de la Florentina? Per què s'apunta a fer ballet, si no és el seu somni?
- La mare li diu que totes les nenes volen ser ballarines, amb l'argument que ella ho havia volgut ser. Què en penseu, les nenes d'aquesta classe, d'aquesta afirmació? Totes les nenes del món volen ser ballarines? Pot haver-hi nens que vulguin ser ballarins? I nenes jugadores de futbol?
- A partir de pensar quines activitats us agrada fer en el vostre temps lliure, dibuixeu un element que us hi recordi (per exemple, si us agrada llegir, dibuixeu un llibre; si us agrada tocar la viola, dibuixeu l'instrument), i mostreu-lo davant la classe i imiteu l'acció davant de tot el grup.

40 minuts

Les feines de casa

Repasar quines són les tasques que fa el pare de la Florentina a casa, i quines són les que fa la mare. La pel·lícula ens ensenya com s'ho reparteixen. Podeu llistar-les a la pissarra i d'altres que se us acudeixin que s'han de fer en una llar.

- Les tasques de la llar (des de la compra, a la neteja, la roba, la cuina, ordenar) solen ser tasques farragoses, repetitives i costen temps, però no requereixen habilitats específiques i les pots fer tothom, pares i mares: creieu que seria just si només ho fes un dels dos personatges sols? Quant de temps al dia li ocuparia? Li quedaria temps per anar a treballar, distreure's o fer les seves coses?
- Com s'organitzen les tasques de la llar a casa vostra? És repartit com a la pel·lícula o bé recauen sobretot en una sola persona? Fixeu-vos-hi!

Sabies que...?

Segons la Organització Internacional del Treball, en un estudi del 2019, al nostre país les dones destinen una mitjana de 4 hores al dia a realitzar les feines de casa, mentre que els homes només hi destinen la meitat d'aquest temps.

Glossari

Episodi

Part d'una obra narrativa, dramàtica o èpica que s'integra en un conjunt més ampli, però manté, alhora, les característiques pròpies.

Aquesta pel·lícula està formada per diferents episodis i cada un explica una aventura de la Florentina, i com es relaciona amb el seu entorn.

Animació

Tècnica que permet dotar de moviment dibuixos o objectes inanimats mitjançant la presa fotograma a fotograma de cadascuna de les fases de descomposició del moviment. Es genera el que es coneix com a simulació del moviment.

El diari de la Florentina és un film realitzat amb tècniques d'animació digitals, com gran part dels dibuixos animats.

Escenari

És el lloc cinematogràfic on succeeix alguna de les escenes de la pel·lícula. A diferència de la localització, aquest lloc no existeix de debò, sinó que es crea per tal de filmar-hi. En el cas d'aquesta pel·lícula, els personatges es mouen en escenaris dibuixats amb pintures acríliques o pastels, creats expressament per poder crear el film.

Els escenaris de la pel·lícula es poden distingir entre l'interior de casa la Florentina i l'exterior, on viu.

Què hem après?

Per avaluar què hem après podem jugar a ser **crítics i crítiques de cine**. Coneixeu aquesta professió? Expliquem que són persones que miren moltíssimes pel·lícules i coneixen molt bé la història del cinema. Es dediquen a valorar cada pel·lícula i a explicar (per escrit, o a la ràdio o a diferents mitjans) la seva interpretació i valoració del film: què té de bo, què li falla, què ens vol dir, etc.

Demanem als infants que cadascú, aixecant la mà, ens expliqui allò que remarcaria de la pel·lícula i el que considera que ha après. Ho anirem apuntant en un paper o mural, que quedarà penjat a l'aula. Es poden veure més pel·lícules i dedicar un **"Racó del cinema"** on hi hagi totes aquestes crítiques conjuntes de les pel·lícules que hem vist.

✓ **ALGUNES EMOCIONS I ELS SENTIMENTS RELACIONATS AMB CERTS CANVIS VITALS: LA TIMIDESA, LA POR, LA INSEGURETAT, LA CURIOSITAT O L'ALEGRIA.**

✓ **LES AMISTATS SÓN IMPORTANTS PER CRÉIXER, APRENDRE I VIURE AVENTURES.**

✓ **NO EXISTEIXEN COLORS, ACTIVITATS NI FEINES DE NENS O DE NENES, O DE DONES O HOMES, SINÓ QUE TOTHOM HA DE PODER VESTIR, FER LLIVREMENT, I RESPONSABILITZAR-SE, AL MARGE DE QUIN SIGUI EL SEU GÈNERE.**

Distribuïdora de cinema
infantil, tranquil i en català
www.packmagic.cat